

Näringsdepartementet

Regional tillväxt

Arbetsprogram för Nationellt forum för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2009 – 2013

Det Nationella forumet för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning är regeringens instrument för att föra en kontinuerlig politisk dialog med den regionala nivån kring långsiktiga och strategiska frågor av betydelse för regional tillväxt. Nationellt forum representerar ett nytt arbetssätt inom ramen för det regionala tillväxtarbetet och bidrar till att öka möjligheterna till lokalt och regionalt inflytande och ansvar.

Syftet med Nationellt forum är att möjliggöra ett ömsesidigt utbyte av information, diskussion, inspel och kunskapsförmedling mellan regionala politiska företrädare och regeringen. Nationellt forum är inte beslutsmässigt men de diskussioner som förs i forumet kan göra, och har gjort, avtryck i politik utveckling och initiativ från regeringen likväl som från den regionala nivån.

Nationellt forum har pågått sedan maj 2007. Åtta möten har hållits på olika teman med utgångspunkt i den Nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning. Se bilaga 1 för en sammanfattning. Under 2009 har en uppföljning gjorts av Nationellt forum dels genom en intervjuundersökning, dels genom en gemensam diskussion i det Nationella forumet. Uppföljningen av Nationellt forum är även en del i den strategiska uppföljningen av den nationella strategin 2009.

Detta arbetsprogram är ett resultat av uppföljningen och baseras på det som framkom i uppföljningen och tillhörande diskussioner. Syftet med arbetsprogrammet är att skapa en samsyn kring det Nationella forumets syfte, inriktning och arbetsformer samt att bidra till en tydligare förankring av det Nationella forumet och möjliggöra en bättre framförhållning inför forumets möten. Arbetsprogrammet har förankrats inom regeringskansliet och bland deltagarna.

Arbetsprogrammet har fastställts av deltagarna vid Nationellt forum den 4 november 2009.

Möten och representation

Nationellt forum kommer att träffas 4 gånger per år i februari, maj, september och november. För 2009 och 2010 har följande datum fastställts:

- 4 November 2009
- 3 Februari 2010
- 7 Maj 2010
- Hösten 2010 (augusti/september)

Varje län representeras av två politiska företrädare, en representant för majoriteten och en representant för oppositionen i regionstyrelse/fullmäktige eller motsvarande. I län där det regionala tillväxtansvaret innehas av länsstyrelsen inbjuds politiska företrädare för kommunförbund och landsting, även här inbjuds en företrädare för majoritet respektive opposition.

Arbetsprogrammet uppdateras årligen med datum och teman.

Innehåll och teman för mötena

Nedan redovisas de förslag till ämnesområden/teman som kom fram i uppföljningen och i interna RK diskussioner våren 2009. Utgångspunkten har varit att anpassa teman till tidplaner för aktuella processerna och regeringens behandling av frågorna.

1. EU:s Strategi för Östersjöregionen
2. Infrastruktur och Kommunikationer: Konkretisering av målstrukturen i de transportpolitiska målen
3. OECDs Territorial review of Sweden
4. Regionfrågan - regionala viljan!
5. Kunskap och kompetens – arbetskrafts- och kompetensförsörjning
6. Kultur och kreativitet
7. Regionala innovationsmiljöer
8. Näringsliv och företagande – rådgivning, entreprenörskap, internationalisering m. m
9. Regionernas och Nationernas Europa – utbyte av erfarenheter av Europeiskt samarbete mellan regionala aktörer och nationella.
10. Övriga inspel som bör behandlas under kommande år.

1. EU:s Strategi för Östersjöregionen

Den 10 juni presenterade Europeiska kommissionen sitt förslag till strategi för Östersjöregionen. Förslaget är resultatet av ett nära samarbete mellan kommissionen och de åtta medlemsstaterna i regionen

där både regionala och lokala företrädare samt organisationer lämnats utrymme för inflytande. Genom användandet av existerande EU-strukturer och finansiella medel på ett mer koordinerat sätt är målet med strategin att förbättra miljön i Östersjön samt öka integrationen och konkurrenskraften i regionen. Ett framgångsrikt genomförande av strategin är beroende av ett lokalt, regionalt och nationellt engagemang.

En struktur för genomförande av makroregionala strategier kommer att etableras i och med Europeiska rådets slutsatser den 30 oktober. Den präglas av samordningsambitionen och kommer bl.a. att etablera ett årligt forum där regionala aktörer kan göra inspel inför den årliga översynen av strategins handlingsplan. Nationellt forum bör ges en roll i förberedandet av Sveriges inspel i samband med översynerna. Samtliga aktörer med intresse för strategin kommer att bjudas in för utvärdering och diskussion kring genomförandet och ge inspel till nya projekt som bidrar till att uppfylla strategins mål.

Östersjöstrategin kommer att behandlas på Nationellt forum den 4 november med utgångspunkt i frågeställningar som; - motsvarar EU:s strategi för Östersjöregionen era förväntningar, - hur kan den förbättras, - hur kan EU-programmen vara med att finansiera projekt som stödjer strategin, - vilken form av samarbete krävs mellan nationell och regional nivå för ett samordnat genomförande av strategin.

2. Infrastruktur och Kommunikationer: Konkretisering av målstrukturen i de transportpolitiska målen

Transportpolitikens mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Förslagen till nya mål och målpreciseringar är ett uttryck för vad regeringen ser som särskilt viktigt att satsa på i transportpolitiken. De är sedan utgångspunkt för all statlig styrning inom transportområdet, t.ex. hur myndigheterna ska prioritera bland olika önskemål och behov när de genomför sina respektive uppdrag. Staten omsätter åtskilliga miljarder varje år för att genomföra olika trafikåtgärder och för att resor och transporter ska fungera. Det är klart att hur man använder dessa medel har betydelse för var och en, både för medborgarna och för företagen i näringslivet. Dessutom är det tänkt att de statliga transportpolitiska målen ska kunna inspirera kommuner och regioner och andra aktörer att sätta upp egna mål.

Den nya målstrukturen började formellt gälla direkt efter riksdagens beslut, den 20 maj. Nu följer en konkretisering av de transportpolitiska målen genom att regeringen har uppdragit åt ett antal berörda myndigheter* att tillsammans utveckla förslag på vad det konkret skulle kunna innebära i form av måluppfyllelse, exempelvis till ett visst år, samt mått för hur man kan följa upp detta. Genomförandet av uppdraget ska ske i dialog med relevanta aktörer, till exempel i näringslivet och

regionalt och beakta arbetet med den pågående översynen av trafikverken och samordnas med åtgärdsplaneringen inför fastställandet av en nationell trafikslagsövergripande plan. Denna dialog kommer bl.a. att ske inom ramen för Nationellt forum den 4 november. Uppdraget redovisas till Näringsdepartementet den 15 december.

* *Vägverket, Banverket, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Transportstyrelsen, Rikstrafiken, Statens Institut för kommunikationsanalys (SIKA) och Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) gemensamt och i samråd med Verket för Innovationssystem (VINNOVA) och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys).*

3. OECDs Territorial review of Sweden

Regeringen gav år 2008 OECD i uppdrag att genomföra en *territorial review* av Sverige. Analysen fokuseras på skillnader i regionala förutsättningar och utvecklingsmönster, politikutformning och s.k. governancefrågor.

Slutsatserna kommer att presenteras i en rapport och sammanfattas i bedömningar och rekommendationer. Den officiella presentationen av studien kommer att ske vid en nationell konferens i Stockholm den 3 februari med medverkan av bl. a. näringsminister Maud Olofsson och representanter för OECD. Den nationella konferensen åtföljs av två regionala konferenser; den 4 februari i Göteborg och den 5 februari i Luleå.

OECD:s presentation och rekommendationer, och de efterföljande diskussionerna, är ett värdefullt inspel till det regionala tillväxtarbetet och till kommande dialoger mellan den regionala och nationella nivån bl.a. inom ramen för Nationellt forum. Mötet för Nationellt forum föreslås äga rum i direkt anslutning till OECD-konferensen och huvudsakligt tema för mötet blir i första hand OECD:s resultat och rekommendationer från studien.

4. Regionfrågan - regionala viljan!

Den överenskommelse som partiledarna presenterade i januari 2009 om den fortsatta hanteringen av regionfrågan har resulterat i tre skilda processer. För det första har Kammarkollegiet i uppdrag att utifrån ansökningar från vissa landsting om ändrad indelning utreda indelningsfrågorna (Fi2008/829 m.fl.). Kammarkollegiet lämnar sin utredning till regeringen hösten 2009.

Den andra processen som startade i och med överenskommelsen var att regeringen tillsatte en särskild utredare att genomföra en översyn av den statliga regionala förvaltningen m.m. Utredaren ska ge förslag på en ändrad länsindelning i de fall där en ändrad landstingsindelning kan bli aktuell, genomföra en översyn av den statliga regionala förvaltningen, ge

förslag på lagstiftning om indelningsdelegerade för landsting, om möjligheter för landsting och kommuner att lämna bidrag till en annan kommun eller landsting vid förberedandet av landstingssammanläggningar samt lämna författningsförslag på vilka följdändringar i lagar och förordningar som vid bl.a. de ändringar av läns- och landstingsindelningen kan aktualiseras. Utredningen ska vidare redogöra för och vid behov ge förslag på eventuella följdändringar i systemet för kommunalekonomisk utjämning. Till utredaren knyts ett antal sakkunniga och ett kansli.

Till sist ska, enligt överenskommelsen, försöksverksamheten med ändrad regional ansvarsfördelning i Skåne och Västra Götalands län göras permanent. Hallands och Gotlands län ska även få motsvarande regional ansvarsfördelning. För att göra försöksverksamheten permanent och att i det inkludera Hallands och Gotlands län krävs en ny lag.

Finansdepartementet har därför tagit fram promemoria Ansvaret i vissa län för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering innehållandes lagförslag. Promemorian remitteras under hösten 2009 och regeringen avser att senast mars 2010 överlämna en proposition i frågan till riksdagen. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

Ett förslag är att denna fråga diskuteras den 3 februari i anslutning till OECD-konferensen vilken sannolikt kommer att beröra ansvarsfördelningen mellan statlig, regional och lokal nivå på ett eller annat sätt.

5. Kunskap och kompetens – arbetskrafts- och kompetensförsörjning

Arbetskrafts- och kompetensförsörjningsfrågorna som en central del i det regionala tillväxtarbetet har blivit allt tydligare de senaste åren. I ljuset av den ekonomiska krisen har detta visat sig vara en av de viktigaste frågorna för den regionala nivån på kort och lång sikt. Flera län har påbörjat ett arbete med att titta på förutsättningarna för arbetskrafts- och kompetensförsörjning och insett behovet av samordning av dessa frågor på regional nivå. De initiativ som tagits av bland annat Östsam visar på behovet av att en regional aktör ges en roll i detta arbete.

Regeringen har för avsikt att tydliggöra denna roll under hösten 2009 samtidigt som man avser att stärka den nationella samverkan inom kompetensförsörjningsområdet. De regionala samordarna kommer att avrapportera kring deras roll i detta arbete den 30 april 2010. Tillväxtanalys kommer att ges i uppdrag att ta fram en analys av arbetskrafts- och kompetensbehov vilken bland annat kommer att presenteras på Landsbygdsriksdagen i maj 2010. Det bör därav vara

lämpligt att med bl.a. detta som underlag diskutera frågan vid Nationellt forum den 7 maj 2010.

6. Kultur och kreativitet

Regeringen beslutade den 17 september 2009 att fastställa en handlingsplan för kulturella och kreativa näringar. Handlingsplanen sträcker sig över åren 2009-2012 och omfattar totalt 73 miljoner kr. Handlingsplanen innehåller bl.a. en åtgärd inom mellanhänder, nätverk och modeller för samverkan som ska möta det grundläggande behovet av information, rådgivning, nätverk och mötesplatser som finns hos många kulturentreprenörer, samt potentiella och befintliga små och medelstora företag.

Uppdragen i handlingsplanen kommer främst att rikta sig till nationella myndigheter, men regeringen poängterar vikten av samverkan med lokala och regionala aktörer. Verksamheter inom regional tillväxtpolitik är av stor betydelse för ett framgångsrikt genomförande av handlingsplanen. Formerna för samverkan måste utvecklas i dialog där befintliga arenor som Nationellt forum får en viktig roll.

Regeringen presenterade propositionen *Tid för kultur* den 21 september 2009. I Kulturpropositionen föreslås en ny modell för samspelet mellan stat, kommuner och landsting i kulturfrågor. Modellen innebär att den regionala nivån får ansvar för att fördela en stor del av de statliga medlen som går till kulturverksamhet i respektive län. Syftet är bl.a. att främja ett ökat regionalt och lokalt engagemang för kulturfrågor. En särskild utredare ska tillsättas för att lämna förslag på hur detta praktiskt ska genomföras. Förslaget i Kulturpropositionen om ny modell för fördelning av statliga resurser för kulturverksamhet, där landsting och kommuner får en förstärkt roll är viktigt att diskutera i Nationellt forum.

Den utredning som ska tillsättas för att hantera den nya modellen för samverkan mellan stat, kommuner landsting i kulturfrågor ska redovisas i februari 2010. Forumets möte den 7 maj 2010 är därför ett lämpligt datum för behandling av utredningens förslag.

7. Regionala innovationsmiljöer

Offentliga insatser för innovation och förnyelse har ökat och tydliggjorts under senare år genom EG:s regionala strukturfondsprogram för programperioden 2007–2013. En stor andel av medlen inom programmen satsas på insatser inom forskning, utveckling, innovation och entreprenörskap. I propositionen *Ett lyft för forskning och innovation* (prop. 2008/09:50) har regeringen gjort bedömningen att det regionala tillväxtarbetet bör hitta former för ett fortsatt arbete med att utveckla

samspelet med den nationella forsknings- och innovationspolitiken. I syfte att ta vara på de samlade resurserna som finns hos den regionala och nationella nivån bör dialogen med regionala aktörer och berörda centrala myndigheter om ett strategiskt arbete med forsknings- och innovationsfrågor på regional nivå utvecklas. Samspelet mellan ramprogram och strukturfonder inom nuvarande programperiod bör också utvecklas samtidigt som de olika programmens olika målsättningar respekteras.

För att få till stånd en sådan utveckling behövs en mötesplats eller en plattform för tjänstemän som arbetar med att utveckla regionala innovationsmiljöer. En sådan plattform bör till att börja med etableras av Tillväxtverket, Vinnova och tjänstemän från regionerna initierat av ett uppdrag från Näringsdepartementet.

Plattformen kan vara en bra grund för fortsatta politiska diskussioner kring regionala innovationsmiljöer eftersom frågan är aktuell både på nationell och regional nivå, bl.a. genom OECD:s territorial review och övrigt arbete med dessa frågor på EU nivå. En annan ingång för diskussionspunkter kan vara IVA:s projekt "Innovation för tillväxt – kraftsamling för Sveriges framtid" som har dragits igång nu under hösten. Projektet har även en regional inriktning. Ett förslag till arbetsplan bör kunna lämnas till departementet i april och därmed kunna tas upp vid mötet den 7 maj.

8. Näringsliv och företagande – rådgivning, entreprenörskap, internationalisering m. m

En rad processer inom näringsliv och företagande pågår för närvarande i Regeringskansliet, bl. a. framtagandet av en internationaliseringsstrategi för små och medelstora företag och en proposition om statligt finansierad företagsrådgivning och finansiering.

Mot denna bakgrund kan det vara intressant för Nationellt forum att diskutera:

- Exempel på regionala insatser för att främja företagens internationalisering? Utvecklingsområden för att regionalt i ökad utsträckning främja internationalisering av små och medelstora företag? Hur fungerar samverkan med nationella aktörer inom internationalisering och exportfrämjande? Hur ser kompetensbehoven ut avseende internationalisering på regional nivå?
- Vilka möjligheter och konsekvenser ger rådgivnings- och finansieringspropositionen regionalt?

- Vilken roll har universiteten för att stödja näringslivsutveckling och företagande?

9. Regionernas och Nationernas Europa – utbyte av goda exempel samt erfarenheter av samarbete mellan regionala aktörer och nationella.

I syfte att bidra till ett lärande mellan regioner och mellan den regionala och nationella nivån bör exempel på regionala initiativ i Sverige eller andra Europeiska regioner presenteras i anslutning till de teman som diskuteras.

10. Övriga inspel som bör behandlas under kommande år

- *EU:s framtida inriktning: Sammanhållningspolitiken, Post - Lissabon, CAP*
- *Planeringsfrågor, kommunal översiktsplanering och regional utvecklingsplanering*
- *Energi- och klimatarbete på regional nivå*
- *Hur skapas tillväxt i alla delar av landet?*
- *Hur skapas attraktivitet nationellt och regionalt?*
- *Tjänstesektorns utveckling*

Arbetsformer

Enheten för Regional tillväxt vid Näringsdepartementet samordnar fortsatt arbetet. En arbetsgrupp bildas som stöd för det Nationella forumet med representanter från bl.a. RK och företrädare för SKL.

Nationellt forum har förankrats i den statssekreterargrupp som är tillsatt för varselarbetet.

Nationellt forum leds av Jöran Hägglund, statssekreterare på Näringsdepartementet. Ansvarigt statsråd eller statssekreterare deltar i diskussioner inom deras ansvarsområden.

För att åstadkomma en bättre återkoppling från mötena sammanfattas huvudbudskapen vid mötena i anslutning till mötets avslut. Korta minnesanteckningar sammanställs efter mötet och läggs tillsammans med övrigt material ut på regeringens hemsida.

Mötenas upplägg bör i första hand anpassas efter vad som ska diskuteras på mötet. Heldagsmöten har efterfrågats och information och inspiration kan gärna inleda dagen för att följas av tid för diskussioner samlat och i grupper. En del av mötet kan också vara i form av ett 'Öppet forum' för att diskutera en aktuell fråga som aviseras några dagar innan. Detta för att kunna kombinera behovet av lång framförhållning med önskan om att diskutera aktuella frågor.

Nationellt forum	Teman	Underlag
4 nov 2009	- Östersjöstrategin - Transportpolitiska målen konkretisering - Arbetsprogram 2009-2013	- Makroregionala strategier - De transportpolitiska målen, uppdrag
3 feb 2009	- OECD-konferensen - Regionfrågan – regionala viljan - Strategisk uppföljning Nationella strategin	- OECD-rapporten - Departementsskrivelse om permanentning av försöksverksamheten
7 maj 2009	- Arbetskrafts- och kompetensförsörjning - Kultur och kreativitet	- Rapporter från samordnare - Tillväxtanalys analys av arbetskrafts- och kompetensbrister - Betänkande från utredningen om portföljmodellen
Augusti/ september	- Näringsliv och företagande: rådgivning, entreprenörskap, internationalisering, - Regionala innovationsmiljöer	

Vissa ämnesområden/teman kan förberedas genom att uppdrag ges till länens representanter i Nationellt forum att exempelvis förankra alternativt kartlägga olika frågeställningar regionalt och lokalt inför mötena.

Företrädare för nationella myndigheter bör i större utsträckning delta i mötena och ska bjudas in då det är lämpligt.

Se även bilagorna 1 och 2 som omfattar en beskrivning av Nationellt forum 2007-2009 samt en kortfattad sammanställning av uppföljningen av Nationellt forum.

Bilaga 1

Sammanfattning av Nationellt forum 2007 – 2009

Det nationella forumet har träffats fyra gånger per år vid åtta möten med utgångspunkt i prioriteringarna i den nationella strategin samt andra aktuella frågor inom ramen för regionalt tillväxtarbete. Jöran Hägglund, statssekreterare på Näringsdepartementet är ordförande för Nationellt forum.

Möten 2007- 2009

- *Maj 2007* – Uppstartsmöte. Deltagarna enades om att diskussionerna i forumet i första hand ska behandla teman utifrån prioriteringarna i den Nationella strategin.
- *Okt 2007* – Gränshinder och EU:s Sammanhållningspolitik. *Johan Tiedeman*, Statssekreterare med ansvar för Nordiska frågor, EU Kommissionären med ansvar för EU:s sammanhållningspolitik, *Danuta Hubner samt Sr Maud Olofsson* deltog i mötet.
- *Jan 2008* – Regionförstoring. *Leif Zetterberg*, Statssekreterare för Infrastrukturfrågor deltog.
- *April 2008* – Lokalt och regionalt ägarskap av Lissabonagendan. Mötet initierades och leddes av EU minister *Cecilia Malmström*.
- *September 2008* – Innovation och förnyelse. *Jöran Hägglund*, statssekreterare med ansvar för Innovationsfrågor deltog.
- *November 2008* – Landsbygdsutveckling. *Sr Eskil Erlandsson* deltog i mötet.
- *Februari 2009* – Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud. *Amelie von Zweigbergk*, statssekreterare med ansvar för vuxenutbildning deltog i mötet.
- *Maj 2009* – Exempel på regionalt tillväxtarbete och uppföljning av nationella forum

Deltagande

52 regionala politiska företrädare är inbjudna att delta i Nationellt forum. Det är representanter för majoritet och opposition i samverkansorgan, regionala självstyrelseorgan, kommunförbund och landsting. Sveriges Kommuner och Landsting har två representanter i forumet. I genomsnitt har mellan 20- 25 politiker deltagit vid samtliga möten, vilket har motsvarat en representation från 17-18 län.

Regeringen har representerats av tre statsråd och fyra statssekreterare och därtill har en EU Kommissionär deltagit.

Innehåll

De teman som diskuterats har förberetts med frågeställningar, underlag och presentationer. I vissa fall har dessa skickats ut i förväg.

Analysunderlag har tagits fram av Analysgruppen som är kopplad till den nationella strategin. KTH och Umeå universitet har bidragit med underlag till diskussionen om regionförstoring och landsbygdsutveckling. Vinnova deltog i diskussionerna om Innovation och förnyelse.

Därtill har även ett antal exempel från det regionala tillväxtarbetet och lokala projektverksamhet presenterats. Exempelen har belyst olika delar av landet såsom Västerbotten, Skåne, Norrbotten, Jämtland, Sörmland, Gävleborg, Västra Götaland, Värmland och Kalmar.

Resultat

Resultatet av diskussionerna kan kort sammanfattas med att det har bidragit till erfarenhetsutbyte, och lärande mellan regionala politiker och mellan regionerna och regeringen. Regionerna har getts möjlighet att göra inspel till regeringen som har gett konkreta resultat exempelvis i skrivningar i landsbygdsstrategin, infrastrukturpropositionen, forsknings- och innovationspropositionen samt Sveriges handlingsprogrammet för tillväxt och sysselsättning 2008 - 2010.

Bilaga 2

Sammanställning resultat av uppföljningen av Nationellt forum

ARS research gavs i uppdrag att värdera behovet av en fortsättning av arbetet med Nationellt forum samt skapa underlag för en vidareutveckling av detta initiativ.

ARS rapport baseras på intervjuer med 45 av de 52 inbjudna deltagarna. De som inte deltagit i uppföljningen har ej varit anträffbara och i något fall inte velat ställa upp.

Deltagande i Nationellt forum

Uppföljningen visar att 93 % av de 52 inbjudna deltagarna har deltagit i något eller flera möten. 71 % har deltagit i flera möten, 22 % deltagit i något möte.

Resultat av uppföljningen – Sammanfattning och utdrag

Genomgående anser de intervjuade att det finns ett stort behov av dialog mellan de olika regionerna i Sverige och regeringen, samtidigt som det också är många som anser att det kan och bör ske med andra former, med delvis andra teman och mer i form av dialog och diskussion, än som rapportering och information från regeringen till regionerna. Återkopplingen från regeringen till regionerna behöver också förbättras.

De intervjuade är eniga om att Nationellt forum är en bra och värdefull satsning av regeringen. Flertalet poängterar att det är ett forum på rätt politisk nivå, samt att det är ett bra tillfälle att föra dialog med regeringen och dess representanter, något som annars kan vara svårt att göra. Andra framhåller att det är ett bra sätt att få kanaler till andra regioner, samt att det är lätt att få en central och regional dialog.

Generella slutsatser

- Den sammanfattande bilden är att det skapas en regional dialog och en regional men också nationell förståelse genom Nationellt forum. Många av de medverkande träffas också i olika andra sammanhang och varje kontaktpunkt hjälper till i kontakterna.
- De regionala företrädarna har i huvudsak två syften med att delta i Nationellt forum, dels att delta i en sakfrågeinriktad politisk dialog och dels att nätverka med andra regionala företrädare och få ökad kunskap om andra regioners arbete.

- Det finns en uppfattning att regionerna och regeringen är motparter. Bland regionerna finns en strävan av att uppnå en gemensam syn som bl.a. SKLs förmöten bidrar till. Samtidigt uttrycker de regionala företrädarna att deras syfte med att delta i nationellt forum också är att verka för ökad samverkan mellan regioner och regering.
- Det finns behov av att regeringen klargör syftet med Nationellt forum. Är det ett forum för information, så är ämnena säkert väl valda, för det är detta regeringen vill informera om. Är det ett forum för diskussioner, utvecklingsarbete, samverkan mellan staten och regionerna finns många förslag på andra ämnen, andra infallsvinklar och skärningar.
- Det finns behov av andra mötes- och arbetsformer, exempelvis workshops i mindre grupper för att skapa bättre återkoppling från regeringen. Under det själva mötet i Nationellt forum saknar många en dialog och samtal.
- Svårigheten med Nationellt forum är att det är för många medverkande och ett för stort forum varför det krävs andra arbetsformer. Samtidigt är det nödvändigt att alla län är representerade och det är en styrka att regionala representanter med varierande partitillhörighet sammanstrålar och för dialog angående regional tillväxt.
- Generellt sett är de intervjuade mycket nöjda med de ämnen som har behandlats inom Nationellt forum.
- Det finns önskemål om att återkopplingen från regeringen behöver bli bättre vilket också hänger ihop med vad Regeringen har för syfte med Nationellt forum. Det räcker inte med att bara komma till Nationellt forum och bli informerad och möjligen också få lämna sina synpunkter. Man vill också se att det kommer ut något av mötet.